

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/70/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3817202214
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Vrtochová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3817202214.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a členov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho v právnej veci navrhovateľky B. N., nar. XX.X.XXXX, bytom J. A. XXX/XX, A. proti bývalému manželovi M. N., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom J. A. XXX/XX, A., t.č. bytom B. XX/X, o určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 14Pc/3/2017-17 zo dňa 9. mája 2017, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že výrokom I. návrh zamietol a výrokom II. bývalému manželovi nárok na náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 72 ods. 1, 2 a 3, § 75 ods. 1 a 2 Zákona o rodine a ust. § 52 CMP. V odôvodnení uviedol, že navrhovateľka - bývalá manželka sa návrhom podaným na súde dňa 14.02.2017 domáhala, aby súd uložil jej bývalému manželovi povinnosť prispievať na jej výživu sumou 60,- eur mesačne. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 11Pc/1/2016-16 z 5.1.2017 bolo manželstvo účastníkov rozvedené. Bývalí manželia už nebývajú v spoločnej domácnosti. Navrhovateľka je zamestnaná v spoločnosti Property Security Services, s.r.o. Jej priemerná mesačná čistá mzda za posledných 12 mesiacov pred podaním návrhu je v sume 396,26 eur. Mesačne uhrádza platby za užívanie bytu v sume 65,41 eur. Od 24.3.2017 je práceneschopná, poberá nemocenskú dávku v sume okolo 200,- eur mesačne. Súd po vykonanom dokazovaní skúmal, či na priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela navrhovateľke sú splnené všetky uvedené hmotnoprávne podmienky. Z dokazovania vyplynulo, že navrhovateľka je zamestnaná a v súčasnosti je práceneschopná, nebola však uznaná invalidnou, poberá nemocenskú dávku a pokles jej príjmu je len dočasný. Podľa názoru súdu preto nie je u navrhovateľky splnená podmienka, že nie je vôbec schopná sama sa živiť a zabezpečiť si či už žiaden, alebo aspoň minimálny príjem. Keďže tak nie sú splnené podmienky na priznanie príspevku, súd návrh navrhovateľky zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že bývalému manželovi tento nárok nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie navrhovateľka. Uviedla, že s rozsudkom nesúhlasí, nakoľko jej to finančne nevychádza. Býva sama, jej príjem nie je dostačujúci a momentálne je nezamestnaná, nakoľko sa menil nový majiteľ firmy.

3. Bývalý manžel vo vyjadrení uviedol, že v najbližšej dobe podáva návrh na predčasný dôchodok zo zdravotných dôvodov a nevie, akú čiastku bude poberať. V súčasnosti spláca sám pôžičku nadobudnutú v manželstve v sume 3.000,- eur v splátkach po 67,14 eur mesačne s konečnou splatnosťou v roku 2021.

Býva v spolunadobudnutom 1-izbovom byte na ul. A. XXX/XX, do ktorého dal mladomanželskú pôžičku v sume 30.000,- Sk a ktorú sám splácal. Navrhovateľka v tomto čase pracuje na dohodu v reštaurácii Dráčik v kuchyni, tak nevie, čo od neho ešte vyžaduje. V najbližšej dobe podá žiadosť o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

4. Navrhovateľka vo vyjadrení uviedla, že nesúhlasí s vyjadreniami bývalého manžela a o terajšej pôžičke nadobudnutej v manželstve v sume 3.000,- eur nevedela. Aj ona platí pôžičky a pokiaľ vie, byť v ktorom býva bývalý manžel nemajú v osobnom vlastníctve.

5. Bývalý manžel vo vyjadrení k vyjadreniu navrhovateľky uviedol, že navrhovateľka býva v 1-izbovom byte na ul. A. XX/XX ktorý nadobudli v manželstve spolu ako aj mladomanželskú pôžičku, ktorú splácal sám a aj ju poctivo vyplatil. Podal si žiadosť o predčasný dôchodok ku dňu 01.01.2018 a nevie akú čiastku mu vymerajú. Keďže navrhovateľka pracuje, tak nemá prečo od neho vyžadovať peniaze na výživné.

6. Krajský súd ako odvolací súd preskúmal vec podľa ust. § 380 ods. 1 CSP v spojení s § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP, pričom v návaznosti na § 387 ods. 2 CSP odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na vecne správne odôvodnenie súdu prvej inštancie, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje.

7. Podľa § 72 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Ak sa bývalí manželia nedohodnú, určí rozsah príspevku na výživu na návrh niektorého z nich súd. Prihliadne pritom aj na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi. Príspevok na výživu rozvedeného manžela možno priznať najdlhšie na dobu piatich rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o rozvoде. Súd môže výnimočne túto dobu predĺžiť, ak rozvedený manžel, ktorému súd príspevok priznal, nie je z objektívnych dôvodov schopný sám sa živiť ani po uplynutí tejto doby, najmä ak ide o toho manžela, ktorému bolo v konaní o rozvod manželstva zverené do osobnej starostlivosti dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, alebo o manžela, ktorý má sám dlhodobou nepriaznivým zdravotným stav vyžadujúci sústavnú opateru.

8. Podľa § 75 ods. 1, 2 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

9. Príspevok na výživu rozvedeného manžela je samostatným nárokom s rozdielnymi podmienkami na jeho priznanie a s rozdielnym rozsahom, než je to pri nároku na vzájomnú vyživovaciu povinnosť za trvania manželstva. Prvou podmienkou priznania príspevku na výživu rozvedeného manžela je jeho neschopnosť samostatne sa živiť. Súdna prax zastáva stanovisko, že pokiaľ by aj mal jeden z rozvedených manželov značne nadpriemerné príjmy, resp. majetkové pomery, zatiaľ čo druhý z rozvedených manželov sa ocitol v horšej majetkovej situácii, avšak má schopnosť sám sa živiť (a to aj z prípadných dávok v rámci systému sociálneho zabezpečenia), nárok na príspevok mu nevzniká. Na druhej strane samotné poberanie dávok sociálneho zabezpečenia (napr. invalidného dôchodku) nie je dôvodom na zamietnutie návrhu na priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela, ale je potrebné preskúmať, či sú tieto dávky dostatočné na primeranú výživu navrhovateľa, a ak nie, či navrhovateľ sám je schopný si zabezpečiť vyšší príjem. Zo znenia ustanovenia § 72 zákona o rodine vyplývajú hmotnoprávne podmienky, za ktorých možno priznať príspevok na výživu rozvedeného manžela. Manželstvo musí byť právoplatne rozvedené, jeden z rozvedených manželov nie je schopný sám sa živiť, schopnosti, možnosti a majetkové pomery druhého manžela umožňujú súdu príspevok priznať, bývalí manželia sa nevedeli dohodnúť o poskytovaní príspevku a napokon aj súlad s dobrými mravmi (obligatórne prihliadnutie na príčiny rozvratu).

10. Povinnosť prispievať na výživu rozvedeného manžela, na rozdiel napríklad od vyživovacej povinnosti rodičov alebo vzájomnej vyživovacej povinnosti medzi manželmi, nevzniká zo zákona, ale len na základe dohody rozvedených manželov alebo rozhodnutia súdu.

11. Zánik manželstva ako právna skutočnosť zásadne spôsobuje zánik osobných a majetkových práv medzi manželmi (vo všeobecnosti znamená ukončenie vzájomnej zodpovednosti za uspokojovanie osobných potrieb a jej individuálne znášanie). V niektorých prípadoch ich existencia pretrváva, bezpodielové spoluvlastníctvo sa však ďalej netvorí.

12. Ustanovenie § 72 zákona o rodine predstavuje špeciálny prípad, keď sa na zánik manželstva viaže vznik práva. V rámci hierarchie vyživovacích povinností v zmysle výslovnej zákonnej úpravy príspevok na výživu rozvedeného manžela predchádza plneniu vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom, z čoho možno vyvodiť aj prednosť pred vyživovacou povinnosťou ostatných príbuzných. Pri podmienke neschopnosti samostatne sa živiť je zrejmá odlišnosť od výživného medzi manželmi, keďže v tomto prípade nie je právny nárok na v zásade rovnakú životnú úroveň a vyžaduje sa kvalifikovaná miera odkázanosti. Neschopnosť sám sa živiť znamená, že podľa konkrétnych okolností prípadu rozvedený manžel z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu, nedostatku pracovných príležitostí, straty kvalifikácie, starostlivosti o dieťa do troch rokov, starostlivosti o invalidné dieťa, neschopnosti vykonávať prácu na základe lekárskeho posudku dosahuje príjmy (z príslušných dávok, ako aj zo zamestnania, výnosy z majetku), ktoré mu neumožňujú pokryť základné životné potreby, pokiaľ iný záver neodôvodňujú ani jeho celkové majetkové pomery. Schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného súd skúma v zmysle kritérií ustanovených v § 75 Zákona o rodine. Označením "príspevok na výživu" chcel zákonodarca zdôrazniť rozdiely vo vzťahu k výživnému medzi manželmi spočívajúce jednak v podmienkach ich vzniku, ako aj v ich rozsahu. Primeraná výživa znamená užší rozsah výživného, ako je to pri vzájomnej vyživovacej povinnosti počas manželstva. Uspokojené majú byť v primeranej miere životné potreby rozvedeného manžela ako bývanie, ošatenie, kultúrne potreby, a to s prihliadnutím na jeho vek, zdravotný stav, spôsob života a pod.

13. Posúdením skutkového stavu zisteného z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie dospel odvolací súd k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť.

14. Odvolací súd má za to, že v predmetnej veci súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Súdom prvej inštancie správne v prejednávanej veci skúmal, či na priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela navrhovateľke sú splnené všetky vyššie uvedené hmotnoprávne podmienky. Z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že navrhovateľka je zamestnaná a v čase rozhodovania súdom prvej inštancie bola práceneschopná, nebola však uznaná invalidnou, poberala nemocenskú dávku a pokles jej príjmu bol tak len dočasný. Teda ani podľa odvolacieho súdu preto nie je u navrhovateľky splnená podmienka, že nie je vôbec schopná sama sa živiť a zabezpečiť si či už žiaden, alebo aspoň minimálny príjem. Keďže tak nie sú splnené podmienky na priznanie príspevku, správne súd prvej inštancie návrh navrhovateľky ako nedôvodný zamietol.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

16. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté v zmysle § 396 ods. 1 CSP a §52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).